

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 50. Fide certum est, multas ob causas, divortium, seu separationem
inter conjuges, quoad thorum & cohabitationem, Ecclesia judicio fieri
posse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

uxoresque monere, quòd tali modo non debeant, nec possint reddere.

453 Quartus casus est propter probabile periculum abortus, ubi per experientiam innotebit, exemploque non uno vir didicit, uxorem abortui subiectam esse, si tali vel tali situ, vel frequentiori copulâ ad eam accedatur. Quo casu non dubium est, accessum talem ex illa circumstantia reddi mortiferum, maxime dum periculum est, ne proles edatur mortua, absque possibilitate conferendi ipsi baptismum. Tunc namque ejusmodi accessum aliqui perperam excusant hac ratione, quòd melius sit proli sine vita & baptismo nasci, quàm omnino non esse: cum ratio ista parum sit christiana; imò contraria Oraculo Christi: *melius erat ei, si natus non fuisset homo ille.* Suam proinde incontinentiam, nimiamque lubricitatem coëccent viri illi, eluantque convenienti poenitentia. Deinde aliquandiu abstinentes ab usu conjugii, Deum interim elemosynis, sacrificiis, jejuniis, magnis & ferventibus precibus, aliisque operibus bonis deprecantur, pro suscipienda prole, quæ perveniendo ad baptismum, Deum laudet in æternum. Quo factò, cum Dei timore, castitate, speque divinæ misericordiæ poterunt convenire.

454 Quintus casus est propter tempus menstrui ordinarii. De quo satis dictum cap. 48.

455 Sextus casus est propter periculum pollutionis, dum scilicet copulam præveniunt tactus ad eò impudici, ut ante copulam pollutio sequatur, vel periculum sit ne sequatur. S. Antoninus idem docet pro casu quo conjuges diu insistant sordidus illis tactibus, incendendo siffere in illis, non autem venire ad copulam conjugalem. Quia diurni illi tactus, per se loquendo, nati sunt adferre periculum pollutionis.

456 Septimus est propter negationem debiti. Ad quod reddendum conjuges sub mortali tenentur, sive formaliter & expresse, sive virtualiter & implicite petatur, nisi causa aliqua, rationabilis hic & nunc excuset, ut si reddi nequeat absque notabili incommodo, vel periculo gravis morbi. Non excusat tamen titulus devotionis seu intentæ Communionis, si compar sit absolutè exigat, ut periculum sit incontinentiæ ipsius. Peccat tamen (secundam Ethum) mortaliter; secundam D. Thomam venialiter, sed graviter in linea peccati venialis, qui tam frequenter & assidue petit, ut impediatur tempora orationi & reverentiæ erga S. Communionem debita. Quia actus matrimonialis rationem deprimit propter carnalem delectationem, idèdque hominem reddit ineptum ad spiritualia. Est idèd in diebus, in quibus præcipue spiritualibus est vacandum, non licet petere debitum, ait S. Thomas in 4. dist. 32. q. 1. a. 5. quæst. 1. Non esse tamen mortale, docet quæstionculâ 2. Videri possunt plures hac de re canones 33. q. 4. quos inter canon sciatis sic habet: *Si panes propositionis non poterant ab eis, qui uxores suas tetigerant, comedere; quanto magis panis ille, qui de celo descendit, non potest ab his qui conjugaliibus paulo ante habere complexibus, violari atque contingi. Non quòd nuptias condemnemus, sed quòd eo tempore, quo carnes Agni manducaturi sumus, vacare operibus carnis non debeamus.* Denique (post multos SS. Patres) S. Carolus Borromeus in Instructioibus conjugatos monet, *ut in magnis anni solemnitatibus, diebusque Dominicis, ex Nicolai I. Rescripto, diebus jejuniorum, & certo tempore orationi assignato, & quibus diebus Eucharistiam sumpturi sunt, sumserintque, à copulatione actuque matrimonii, quantum possunt, de communi consensu abstineant.* Ita ille, conformiter Apollonio 1. Cor. 7. *Nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu, ad tempus, ut vacetis orationi.* Quod Tom. III.

si conjuges observarent, fieret ut ipsa matrimonii bona majori in dies divine gratiæ cumulo auferri sentirent, uti Catechismus Romanus docet p. 2. de Matrim. Sacram. n. 38.

Non excusat etiam ab obligatione reddendi debitum prætextus paupertatis, seu impotentie alicuius tor proles. Hoc enim titulo debitum negare, est diffidentia quædam de divina providentia, quæ Deus dans benedictionem uteri, dat etiam frequenter benedictionem temporalis boni, sive faciendo ut tot inter liberos nascatur unus qui familiam promoveat, sive aliter.

458 Octavus casus est propter impedimentum exigendi debitum, ratione voti, vel contractæ affinitatis. Ita Doctores communiter.

Novus, propter notabile nocumentum, quod per immoderatum veneris utrum, aut suæ, aut conjugis sanitati compar inferat.

459 Ultimum casum D. Antoninus (cum S. Thoma) esse dicit propter adulterium manifestum compartis. In quo si perseveret, pars innocens tenetur (inquit) ab eo se quoad thorum separare, ne censeatur particeps adulterii ipsius, scandalum non cavendo, debitamque correctionem committendo, cap. *si vir sciens* de adulterio.

CAPUT L.

Fide certum est, multas ob causas, divortium, seu separationem inter conjuges; quoad thorum & cohabitationem, Ecclesia judicio fieri posse.

460 Sic enim Tridentinum definit sess. 24. can. 8. post Alexandrum III. & Innocentium III. tit. de divortis.

461 *Prima causa est adulterium, juxta illud Math. 5. omnis qui dimiserit uxorem suam, exceptâ fornicationis causa, facit eam mœcham.* Uxorem tamen adulteram vir dimittere non potest. si & ipse reus foret adulterii, cap. *significasti*, & cap. *ex literis* de divortis. Nec vir uxorem dimittere potest, quæ ipsum mortuum probabiliter credens, ob longam ipsius absentiam, alteri nupsit, si certior facta de vita prioris mariti, relicto secundo, ad eum statim reverti voluit. Nec in casu, quo uxor fraudulenter cognita est ab aliquo sub mariti specie lectum subintrante. Nec si vi fuerit oppressa. Nec si eam post adulterium commissum receperit & cognoverit. Ita Doctores passim ex variis canonibus colligunt, addentes 1. quòd uxorem adulteram poenitentem & emendatam vir recipere possit, christianæque benignitatis sit ut recipiat, licet ad id non teneatur. 2. quòd proprio judicio uxorem adulteram in foro externo dimittere non possit (licet possit in foro conscientie, utendo facultate sibi datâ in Evangelo) sed Judicis duntaxat Ecclesiastici. 3. quòd par quoad hoc jus sit viri & uxoris. 4. quòd uxor à viro dimissa, ad eum redire teneatur, si revocata fuerit. 5. quòd vir cogi non possit ad recipiendam uxorem adulteram, quamvis per se sententiam divortii, ipsimet adulterium commiserit. 6. denique quòd vir, occulto adulterii reus, divortium ab uxore publicè adultera sine peccato petere nequeat; imò Judicis sententiâ dimissam, recipere, maritalique affectu tractare teneatur, uti docent S. Thomas in 4. dist. 35. q. 1. a. 6. ad 5. Et S. Antoninus 3. p. tit. 1. c. 21. §. 6.

462 *Secunda causa est lapsus alterius conjugum in heresim vel apostasiam, cap. de illa, & cap. quanto de divort.* Justam etiam divortii causam esse, quando conjugum alter, alterum instigat ad mortale peccatum, nec monitus desistit, docet S. Antoninus p. 3. tit. 1. c. 21. §. 7. Ob conjugis tamen crimina, ex quibus alteri nullum imminet periculum.

lum, anima vel corporis, divortium fieri non debet, cap. *quævis* de divort.
 463 *Tertia causa* est fœvitia conjugis tanta, vel furor, quod compars ei cohabitare nequeat absque periculo vite, cap. *litteras* de restit. spoliat. Quod aliqui extendunt ad casum, quo alteri cohabitare nequeat absque periculo ejusdemque mali, cujus metus cadit in constantem virum. Gobat tr. 10. h. 716. & 717. post Sanchez l. 10. de matrim.

disp. 18. exemplificantes in mutilatione, effusione oculi, verberatione tam gravi, ut notabiliter excedat modum verberandi, viro in uxorem delinquentem jure permittum. Sed hic laxanda non sunt habenda, comparandaque gravitas mali quod jure timetur, cum gravitate mali quod est in divortio, ne absque gravissima causa conjux a conjuge separetur.

Quæcumque hæc scripsi, S. Matris Ecclesie judicio humiliter submitto, & pro non scripto haberi volo, siquid ei displicuerit.

LAUDETUR JESUS, LAUDETUR VIRGO MARIA:
 OMNIBUS IN NOBIS REGNENT PER SÆCULA CUNCTA.

FINIS.

